

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Национальная академия образования им. И. Алтынсарина

СЫНЫП ЖЕТЕКШІСІ ЖҰМЫСЫНЫҢ ӘДІСТЕМЕСІ

Әдістемелік ұсыныстар

МЕТОДИКА РАБОТЫ КЛАССНОГО РУКОВОДИТЕЛЯ

Методические рекомендации

Астана
2015

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы Ғылыми кеңесімен баспаға ұсынылды (2015 жылғы 20 шілдедегі № 6 хаттамасы)

Рекомендовано к изданию Ученым советом Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 6 от 20 июля 2015 года)

Сынып жетекшісі жұмысының әдістемесі. Әдістемелік ұсыныстар. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2015. – 17 б.

Методика работы классного руководителя. Методические рекомендации. – Астана: Национальная академия образования им. И. Алтынсарина, 2015. – 16 с.

Әдістемелік ұсыныстарда сынып жетекшісі жұмысының әдістемесін ұйымдастырудың мазмұны мен формалары ашылған.

Әдістемелік ұсыныстар мұғалімдерге, тәрбиешілерге, әдіскерлерге, ғалым-педагогтерге және тәрбие мәселелері қызықтыратын барша оқырманға арналған.

В методических рекомендациях раскрыты содержание и формы организации методики работы классного руководителя.

Пособие предназначено для учителей, воспитателей, методистов, ученых-педагогов и всех интересующихся проблемами воспитания.

© Ы. Алтынсарин атындағы
Ұлттық білім академиясы, 2015

© Национальная академия
образования им. И. Алтынсарина, 2015

Кіріспе

Ұлттың болашағы – ұрпағында болса, ұрпақтың тәрбиесі – ұстаз қолында. Ал, ұстаз мұраты – жетілген, толыққанды азамат тәрбиелеу. Ұрпақ тәрбиесі – адамзат баласының асыл мұраты.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаев «Нұрлы жол – болашаққа бастар жол» Қазақстан халқына Жолдауында: «Мәңгілік Ел – елдің біріктіруші күші, ешқашан таусылмас қуат көзі. Ол «Қазақстан-2050» Стратегиясының ғана емес, ХХІ ғасырдағы Қазақстан мемлекетінің мызғымас идеялық тұғыры! Жаңа Қазақстандық патриотизм дегеніміздің өзі – Мәңгілік Ел! Ол – барша Қазақстан қоғамының осындай ұлы құндылығы», – деп атап көрсеткен болатын [1]. «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясын жүзеге асырудың іргетасы білім беру ұйымдарында қалануы тиіс. Бұл үшін мектепте сапалы білім берумен қатар мақсатты түрде саналы тәрбие жұмысын жүргізу қажет.

Тәрбие – жеке тұлғаны мақсатты қалыптастыру процесі. Бұл арнайы ұйымдастырылған, басқарылатын және бақыланатын, соңғы нәтижесі қоғамға қажет және пайдалы тұлға қалыптастыру болып табылатын тәрбиешілер мен тәрбиеленушілердің өзара іс-әрекеті.

Елдегі орын алған оң өзгерістер білім беру ұйымдары қызметінің тәрбие жүйесінде өз көрінісін тауып отыр. Тәрбие ісінде жалпықазақстандық менталитетті, мәдени, ұлттық-тарихи дәстүрлерді ескере отырып, ұлттың зияткерлік, рухани және шығармашылық әлеуетін жаңғырту үшін жағдайлар жасалуда.

Сонымен қатар, балалар мен жастардың азаматтық позициясы, патриоттық сезімі мен адамгершілік қасиеттерінің қалыптасу деңгейі жеткіліксіз болып отыр. Балалар мен жасөспірімдер арасындағы қылмыс жоғары, нашақорлық, суицид, жастар ортасына экстремистік және радикалдық идеялар мен көзқарастардың енуі және тағы басқа келеңсіз құбылыстар байқалады.

Жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтар негізінде жан-жақты және үйлесімді дамыған тұлға, Қазақстанның патриоты-азаматын тәрбиелеуде ата-аналармен қатар мектептің, оның ішінде сынып жетекшілерінің ықпалы зор.

Жалпы білім беретін мектептегі сынып жетекшісі – сабақтан тыс тәрбие жұмысын ұйымдастырумен, үйлестірумен және өткізумен айналысатын педагог. Сынып жетекшісі тәрбиелеудің әр алуан түрлері мен басты бағыттары арқылы мектеп пен бала арасындағы қарым-қатынасты ұйымдастырып, әр оқушының жеке өзіндік ерекшелігін көрсете білуі, қоғамда табысты әлеуметтенуі үшін жағдай жасайды. Ол өз қызметінде балалардың тума нышандары мен қабілеттерін дер кезінде айқындау, әрі оңды дамыту, қауіпсіздік, эмоциялық жайлылығы үшін психологиялық-педагогикалық жағдайлар жасауға бағытталған оқу-тәрбие жұмысын жүргізеді.

Ұсынылып отырған әдістемелік ұсыныстардың мақсаты – сынып жетекшісіне ғылыми-әдістемелік көмек көрсету, тәрбие жұмысының тиімділігін арттыру.

1 Сынып жетекшісі жұмысының әдістемесі

Тәрбие Қазақстанда қазіргі заманғы білім беру жүйесі жағдайында әрбір білім беру ұйымының стратегиялық міндеті болып табылады. Барлық жүйенің маңызды буынының ролін атқара отырып тәрбие оқу-тәрбие шараларының біртұтас процесінен тұрады.

Қазіргі қазақстандық қоғам, ондағы болып жатқан өзгерістер, білім мазмұнын жаңарту сынып жетекшілерінен өз жұмысында педагогикалық тәжірибені, білім беру мен тәрбиенің тұтастығын, оқыту жүйесінде дәстүрлі көзқарастарды сақтай отырып оқытудың жаңа формалары мен әдістерін енгізуді талап етеді.

Бүгінгі таңда мектепке психологтар, әлеуметтік педагогтер, педагог-ұйымдастырушылар, қосымша білім беру педагогтері қажет. Сынып жетекшісі өз қызметінде жоғарыда аталған мамандардың міндеттерін қатар атқаруы, жұмыстың заманауи әдістерін меңгеруі тиіс, себебі олар оқу-тәрбие процесіне қатысушылар буынында маңызды болып табылады.

Әдістемелік жұмыс – кәсіби-педагогикалық (басқарушылық) қызметтің құрамдас бөлігі, оның аясында педагогикалық немесе басқарушылық іс-әрекетті қамтамасыз ететін теориялық өнім жасалады.

Әдістемелік жұмыстың мақсаты – оқушыларды оқыту мен тәрбиелеуін ұйымдастыруды жақсартуда, озық педагогикалық іс-тәжірибені жинақтау мен енгізуде, мұғалімдер мен мектеп басшыларының теориялық деңгейлері мен педагогикалық біліктілігін арттыруда мұғалімдер мен сынып жетекшілеріне пәрменді көмек көрсету.

Әдістемелік жұмыс төмендегі принциптерге сәйкес құрылады:

– ғылымилық – яғни, мұғалімдердің ізденістері мен әзірлемелерінде терең әдіснамалық негіз болуы тиіс;

– гуманитарлылық – білім беру мазмұнының негізі адам, педагог, оның қабілетін, біліктілігін, үйлесім мен әлем мәдениетінің құндылықты қатынастарын дамыту болып табылады;

– жүйелілік – мәселенің ғылыми және практикалық әзірлемелерінің барлық сатыларын жоспарлау және жүзеге асыру қажеттілігін: білім беру процесінің сапасын диагностикалау және проблемалық талдау – білім беру проблемаларының теориялық негіздерін ұғыну – оны шешудің әдістемелік құралын дайындау – оны білім беру тәжірибесіне енгізу – әдіснамалық ұсынымдар дайындау – презентацияны болжайды;

– өзектілік және талап етілу, яғни тәрбие жұмысының мазмұнына және ұйымдастыруына қатысты кәсіби маңызды проблемаларға бағытталуы және т.б.;

– мәденисәйкестілік – ғылыми және кәсіби, халықтардың жалпыадамзаттық мәдени жетістіктеріне және талаптарына сәйкес мазмұнды дайындау.

Мектептегі тәрбие мәселелері бойынша әдістемелік жұмыстың негізгі міндеті келесі бағыттар бойынша кәсіптік қызмет жүйесін жобалау мен жүзеге асыруда сынып жетекшісін әдістемелік қолдаудан тұрады:

– тәрбие жұмысының психология және педагогика мәселелері бойынша сынып жетекшілерін дайындаудың теориялық, ғылыми-әдістемелік деңгейін арттыру;

– мектепте тәрбие жұмысын жетілдіру мен тиімділігін арттыруға ықпал ететін мектептегі, сыныптағы тәрбие жұмысын ұйымдастыруды бағдарламалық-әдістемелік қолдауды ұйымдастыру;

– оқушыларды тәрбиелеуде біртұтас, принципті көзқарастардың орындалуын қамтамасыз ету;

– сынып жетекшілерінің жұмысын реттейтін нормативтік-құқықтық база туралы ақпарат беру, педагогтердің кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіру мақсатында уәждемелік орта қалыптастыру;

– озық педагогикалық тәжірибені жинақтау, жүйелеу және тарату;

– сынып жетекшілерін қазіргі тәрбие технологияларымен және жұмыстың заманауи формаларының және әдістерінің білімімен қамтамасыз ету;

– жоспарлауды, сынып ұжымдарындағы тәрбие шаралары мен педагогикалық талдау ұйымдастыруды үйлестіру;

– педагогикалық ұжым мүшелерінің тәрбие жұмысының нәтижелерін бағалау.

Сынып жетекшісі жұмысын бағдарламалық-әдістемелік қолдау және нормативтік қамтамасыз ету төмендегілерді көздейді:

1. Тәрбие жұмысы бағдарламасының, сынып ұжымымен жүргізілетін тәрбие жұмысы жоспарын.

2. Тәрбие жұмысы жоспарларын (жоспарға берілген түсінік) жүзеге асыру.

3. Тәрбие жұмысын жүргізу тиімділігін анықтау құралдары.

4. Есеп беру аралығындағы әдістемелік бірлестік жұмысының нәтижелерін талдау.

Талдау нысандары болып табылады:

– әдістемелік бірлестік мүшелері кадрлық құрамының сапасына (шығармашылық әлеуеті) сипаттама;

– білім беру ұйымының әлеуметтік паспорты өзгерісінің статистикалық талдауы (соңғы жылдағы серпінді көрініс);

– тәрбие қызметін көрсетудің көлемі мен сапасын сипаттайтын статистикалық деректер; проблемалық ортаны анықтау (күнделікті проблемаларды, олардың шығу себептерін тұжырымдау және оларды жою бойынша іс-шаралар жүйесін жобалау);

– педагогтердің, ата-аналар мен оқушылардың салуатты өмір салтына, құқық бұзушылыққа қарсы әрекеттерінің алдын алу, бірлескен тәрбие шараларын өткізу уәжінің қалыптасу тұрғысынан сабақтан тыс жұмыстардың жағдайы.

2 Сынып жетекшісі жұмысының басым бағыттары

Сынып жетекшісі – мектептегі оқу-тәрбие жұмысын тікелей және негізгі ұйымдастырушы, сыныптағы тәрбие жұмысын жүзеге асыру үшін директор тағайындаған ресми тұлға.

Қазіргі кезде сынып жетекшісі институты айтарлықтай өзгерді; сынып жетекшісінің бірнеше түрі бар:

- пән мұғалімі – бір мезгілде сынып жетекшісі қызметін атқарады;
- босатылған сынып жетекшісі – тек тәрбие жұмысын атқарады;
- сынып кураторы (қамқоршы) – қандай да бір жұмысты бақылау тапсырылады;
- тьютор (қорғаншы, сүйеуші, қамқоршы) – педагогтың бірқатар ұйымдастырушы қызметін оқушылар өз міндетіне алған жағдайда бақылау ұйымдастырады.

Сынып жетекшісінің негізгі *қызметтері*: тәрбиелеу (баланы әлеуметтік қорғау); ұйымдастыру (сынып және мектептің тіршілік әрекетінің барлық педагогикалық аспектілері бойынша жұмыс, тұлғаны және ұжымды қалыптастыру, оқушыларды зерделеу); үйлестіру (тәрбие процесіне қатысушылар – педагогтер, оқушылар, ата-аналар, жұртшылық арасында дұрыс қарым-қатынас орнату); басқару (оқушылардың жеке ісін және құжаттамалардың басқа түрін жүргізу негізінде тұлға мен ұжым дамуының өзгерісін бақылау).

Баланы әлеуметтік қорғау қызметі басым болып табылады, бұл – балалардың дене, ақыл-ой және рухани-адамгершілік дамуы, олардың барлық құқықтары мен адами құндылықтарын шектеудің алдын алу үшін қалыпты жағдайды қамтамасыз ететін практикалық әлеуметтік, саяси, құқықтық, психологиялық-педагогикалық, экономикалық және медициналық-экологиялық шараларды мақсатты, саналы түрде реттейтін жүйе.

Ұйымдастыру қызметінің басты міндеті – балалардың аймақ, микроорта, мектеп өмірін және оқушылардың өз өмірін жетілдірумен байланысты жақсы бастамасына қолдау көрсету. Бұл кездегі сынып жетекшісі міндетінің бірі оқушылардың өзін-өзі басқаруын дамыту болып табылады.

Сынып жетекшісінің үйлестіру қызметі тәрбие жұмысын педагогикалық ұжымның басқа мүшелерімен және ең алдымен осы сыныппен жұмыс жасайтын педагогтермен (сыныптың микропедагогикалық ұжымымен) тығыз ынтымақтастықта жүзеге асыруда көрінеді.

Басқару қызметі аясында сынып жетекшісі тәрбие жұмысына болжау, мақсатты тұжырымдау, жоспарлау, бақылау және түзетуді жүзеге асырады.

Болжау қызметін жүзеге асыру оқушылар тәрбиелілігінің бастапқы деңгейін анықтауды және өзгерістерді үнемі бақылап отыруды білдіреді.

Мақсатты тұжырымдау қызметін тәрбие жұмысының мақсаттарын оқушылармен бірге әзірлеу ретінде қарастыруға болады.

Бақылау және түзету қызметінің негізгі мақсаты – сынып тәрбие жүйесінің үнемі дамуын қамтамасыз ету.

Қарастырылған қызмет деңгейлері сынып жетекшісі жұмысының

бағыттарын анықтайды, олардың ішінде алты басым бағытты бөліп көрсетуге болады.

Бірінші бағыт – Денсаулық

Оқушының физикалық және психикалық денсаулығын қорғау, сақтау және дамыту мақсатында сынып жетекшісі оқушылардың физикалық денсаулығын зерделеу және алдағы уақытта түзету үшін мектептің, аудан, немесе қаланың медицина қызметкерлерімен бірге жұмыс жасайды; оқушылардың ата-аналарымен бірлесе жұмыс жасайды және пән мұғалімдеріне кеңес береді; денсаулықты сақтау, дамыту, түзету бойынша оқушылармен ағартушылық жұмысты ұйымдастырады; дене шынықтыру сабақтарына, спортпен айналысуға дұрыс қарым-қатынас қалыптастыру бойынша жұмысты ұйымдастырады; оқушыларда тұлғалық өсуді (өзі туралы және өз денсаулығы туралы пікірді қалыптастыру) қалыптастырады және т.б.

Сынып жетекшісі оқушылардың түрлі жас деңгейінде дамуының психологиялық және физиологиялық ерекшеліктерін, бала ағзасының физиологиялық ауытқу белгілерін білуі, олардың денсаулығындағы ауытқу себептерін түсінуі тиіс.

Сынып жетекшісі мектеп дәрігерімен және ата-аналармен бірге оқушыларды тамақтандыру, шынықтыру, физикалық және тыныс алу жаттығуларының жеке бағдарламасын құрастыруға көмектеседі, оған жұмыс жасау мен демалудың, ұйықтайтын уақытының жеке кестесін дайындауға көмектеседі; оқушыға өз тұрмыс кестесін жасауға көмектеседі.

Екінші бағыт – Қарым-қатынас

Қарым-қатынас – бұл бала тұлғасын дамытуға, ең алдымен көпшілікке таныс құндылықтар қалыптастыруға бағытталған этикалық тәрбиесіне барынша көңіл бөлу ескерілген ықпал.

Сынып жетекшісі «оқытушы – оқушы», «оқушы – оқушы», «оқытушы – оқушы – ата-ана» жүйелері жұмысын тиімді ұйымдастыру мақсатында эмпатия көрсету біліктілігіне, қарым-қатынаста жақсы көңіл-күй ахуалын қалыптастыруға, өзара қарым-қатынаста талдамалы және рефлексивтік біліктілікке үйрету; өзара қарым-қатынас проблемалары бойынша ата-аналарға кеңес беру және ағартушылық жұмыстар ұйымдастыру; қарым-қатынас тренингтерін, кездесулер, пікірталастар, қарым-қатынас сағаттарын пайдалана отырып оқушылар мен ата-аналарды белсенді қарым-қатынас түрлеріне үйрету; әрбір оқушының ұжымдағы орнын және оның қарым-қатынас жасаудағы проблемаларын зерделеу, диагностика материалдары негізінде проблема бойынша түзету жұмыстарын ұйымдастыру және т.б. жұмыстарды жүргізеді.

Сынып жетекшісі балаларды, олардың өзара қатынасын, қарым-қатынастағы проблемаларды зерделейді. Ол үшін ата-аналармен әңгімелесу барысында оқушылардың қандай ортада тәрбиеленіп жатқанын және отбасылық байланыстың беріктігін, ата-аналардың баламен арадағы өзара қатынас стилін, баланың отбасындағы орнын түсінуі, мінез-құлқының тұқым қуалаған ерекшеліктерін және т.б. анықтай білуі керек.

Қарым-қатынас аясындағы баланың орнын анықтаған педагог әдептілікті сақтай отырып проблемаларды шешуге көмектеседі, оқушының жолдастарымен, ересектермен, ата-анасымен қарым-қатынасын түзетуі, баланың ұжымда өзін-өзі танытуы үшін жағдай жасайды, мысалы, «жолы болмайтын», «сотқар», «екілік алатын оқушы» сияқты оның әлеуметтік рөлін өзгертуіне көмектеседі. Мұғалімнің басты міндеті – адамдар арасындағы қарым-қатынасты, адамның әрекетін бағалау нормаларын басқарушы болу.

Үшінші бағыт – Адамгершілік

Оқушыларда өз дене дамуының сапалары туралы білімді, қатынас жасау біліктілігін дамыта отырып, адамгершілік қасиеттерін жетілдіруге зор назар аудару қажет. Сынып жетекшісі осы бағытта жұмыс жасай отырып шынайы өмірлік жағдайлардан алынған адамгершілік тәрбиелеріне сәйкес білу, түсіну және әрекет ету тілегін дамытуы; басқа адамдардың ұқсас жағдайларда аман қалған мысалдарын келтіре отырып төтенше жағдайларда күресу және аман қалу біліктілігін тәрбиелеуі; оқушының өзіне деген қызығушылығын, өзін өзі жетілдіру тілегін тәрбиелеуі; өз халқының, өз отбасының салт-дәстүріне, әдет-ғұрпына оң көзқарас қалыптастыру, айтылғанды тыңдау, көру, түсіну және жауап қайтару, өзі туралы қорытынды жасау біліктілігін қалыптастыруы тиіс.

Сынып жетекшісі оқушыларды адамзаттың өмір сүруінің мәнін, өзінің және өзге адамдардың өмір сүру құндылықтарын түсінуге үйретеді, оқушыларда тарихи өткенді және болашақты, сондай-ақ өзінің тікелей рөлін түсінуі мен сезінуін қалыптастырады. Мұғалімнің міндеті – оқушыларға ең жоғары құндылық – ол адам өмірі екендігін түсінуге үйрету, олар ересек өмірде әлемнің рухани-адамгершілік және мәдени құндылықтарынсыз толыққанды қалыптаса алмайтынын түсіндіру.

Төртінші бағыт – Оқу

Оқушылардың зияткерлік біліктіліктерін дамыту – сынып жетекшісі жұмысындағы өте маңызды бағыт болып табылады.

Бұл бағыттағы жұмыстарды ұйымдастырғанда жалпы сыныптың оқу ерекшеліктерін зерделеу және әрбір оқушының оқу мүмкіндіктерін алдағы уақытта түзету үшін анықтау; педагогтармен бірлесе отырып оқушылармен сабақ барысында және сабақтан тыс жүргізілетін жеке жұмыстың әдістерін, тәсілдерін және түрлерін анықтау; сыныптан тыс шараларды ұйымдастыруда зерделеу нәтижесін пайдалану; отбасымен бірлесе отырып оқушының оқудағы біліктіліктерін, оның танымдық белсенділігін, болашағы мен кәсіптік анықталуын дамытудағы бірыңғай тәсілін дайындау; оқушының өз зияткерлігін дамытуына оң қарым-қатынас қалыптастыру қажет.

Сынып жетекшісі оқушылардың танымдық қызығушылықтары, қабілеттері, ойлау ерекшеліктері, ес, зейін, ерік, оқудағы қиындықтарын анықтауға бағытталған тесттер жүргізген тиімді.

Сынып жетекшісі оқушымен жеке әңгімелесуде, оны сабақта және сабақтан тыс уақытта бақылау арқылы оқушы үлгерімінің төмендеу немесе жоғарылау себептерін анықтайды; оған ата-анасы, жолдастары, оқытушылар

сабақ оқуға қалай көмектесетінін, оқушы үй тапсырмасын өз бетімен орындайтынын, болмаса оны сабақ оқуға мәжбүрлейтінін, мұғалімге қандай көмек қажет екенін, үйдегі немесе сабақтағы табысты оқу қалайша ынталандырылатынын анықтайды.

Сынып жетекшісі оқушыларға көмектесуде пән мұғалімдерімен, оқу ісі меңгерушілерімен бірлесе жұмыс жасайды, оқушылармен жұмыс жасауда олардың мүмкіндіктеріне сәйкес келетін оқытудың формалары мен әдістерін пайдалану үшін баланың ойлау, жады ерекшеліктері туралы әңгімелейді.

Бесінші бағыт – Бос уақыт

Сынып жетекшісі жұмысының маңызды құрамдас бөлігі балалардың бос уақытын ұйымдастыру болып табылады. Бұл – демалыс, қабілеттері мен қызығушылықтарын дамыту және адамдармен еркін қарым-қатынас жасау уақыты. Сынып жетекшісі сабақтан тыс уақыттағы оқушылардың қызығушылықтарын және қажеттіліктерін анықтау; оқушылар үйірме, секция және т.б. таңдағанда оларға кеңес беру және түсіндіру; оқушылардың жеке өзінің және басқа адамдардың жетістіктері мен табыстарына қуану біліктілігіне және т.б. назар аударуы қажет.

Сынып жетекшісі келесі ережелерді ескерген жағдайда оқушылар бос уақыт аясында жақсы дамиды: бос уақыт формасы мен мазмұны оқушыларға күштеп таңылмайды, олар өз еркімен таңдайды; бос уақыт қызметі оқушылардың өзін-өзі басқару принципіне құрылады, балалар өз бос уақытының ұйымдастырушысы болып табылады; бос уақытты ұйымдастыру формалары орынды кезектеседі. Бос уақыт әрекетінде оқушылардың дербестігі, шығармашылық мүмкіндіктері, адамгершілік қасиеттері айқын көрінетіндіктен сынып жетекшісі балаларды мұқият қадағалауы және олар туралы жаңа білімді тәрбие процесінде пайдалануы қажет.

Алтыншы бағыт – Отбасы

Мектеп оқушыларының отбасылары әртүрлі. Олардың материалдық және мәдени деңгейлері әртүрлі. Ол оқушылардың денсаулығына, оның психикасына, оқуға деген қарым-қатынасына әсер етеді. Тәрбие процесін отбасымен ынтымақтаспай жүргізу мүмкін емес. Бұл бағыттағы жұмыстарда сынып жетекшісі оқушылардың отбасын зерттеуі; ата-аналармен психологиялық-педагогикалық ағартушылық жұмыстар ұйымдастыруы; ата-аналар мен балалардың бос уақытын бірге өткізуін ұйымдастыруы; ата-аналардың жеке бастамасын марапаттауы тиіс.

Сынып жетекшісі оқушының материалдық игілік аясын, өмір салтын, оның отбасылық дәстүрлері мен әдет-ғұрпын білуі керек. Ол тақырыбы балалардың жеке және жас ерекшеліктері, сыныпқа тән проблемалар, мектептің міндеті ескеріле отырып жоспарланған ата-аналар жиналысын үнемі өткізіп отыруды; туындаған қажеттіліктерді ескеріп жеке әңгімелер өткізуді; сынып жетекшісі қызметінің барлық бағыттары бойынша сынып ата-аналарын бірге жұмыс жасауға қатыстыруды; оқушылар мен ата-аналардың өзара шығармашылығын ұйымдастыруды қамтамасыз етуі тиіс.

3 «Сынып жетекшісі жұмысының әдістемесі» әдістемелік ұсыныстар

Сынып жетекшісі жұмысын жоспарлау әдістемесі

Сынып жетекшісі қызметінің тиімділігі көп жағдайда құжаттардың бірнеше түрін құрастыруды талап ететін жұмысты сауатты жоспарлаумен анықталады.

Жұмысты жоспарлауда сынып жетекшісі осының алдындағы жұмыстың нәтижесі мен оны талдау қорытындысын; тәрбиелік және ұйымдастыру-педагогикалық міндеттерді; оқушылармен және сынып ұжымымен, ата-аналармен жүргізілген жұмыс материалдарын, педагогикалық және әдістемелік ұсынымдарды; елдің, қала мен ауданның және мектептің озық тәжірибесін; ата-аналардың және қоғамның мүмкіншіліктерін; мектептің, өндірістің, мәдени мекемелердің әлеуметтік ортасының тәрбиелік әлеуетін; оқу жылының дәстүрлі мерекелерін; ел, қала, ауыл өмірімен байланысты оқиғалар мен деректерді; танымал тұлғалардың өмірімен және қызметімен байланысты оқиғаларды, даталарды; мектептің және сынып ұжымының дәстүрлерін; жақын жердегі мәдени мекемелер өткізетін шараларды; мектеп ұжымының жоспарын; сынып ұжымының және сынып жетекшісі жұмысының осының алдындағы жоспарларын ескеруі қажет (1-кесте).

1-кесте – Жоспардың үлгілік сызбасы (жылдық, жарты жылдық, тоқсандық)

Қызметтің бағыты және мазмұны	Педагогикалық мақсаттары	Мерзімі	Жауапты	Нәтижелері және оларды талдау
1	2	3	4	5

Сынып жетекшісі жұмысының көпшілік мақұлдаған түрі мен құрылымы болмайды және болуы мүмкін емес, себебі педагог оны жасауда сынып ұжымының ерекшелігін, мектеп жағдайын, сол сияқты өзінің жұмыс тәжірибесін ескере отырып, шығармашылықпен қарауы тиіс. Сынып жетекшісі жоспарының құрылымы мен формасы әртүрлі болуы мүмкін; ең бастысы ол жұмыс жасауға және жылдам түзетуге ыңғайлы болуы қажет (1-қосымша).

Сынып сағатын ұйымдастыру мен өткізу әдістемесі

Мектептерде сынып ұжымының жұмысы үшін аптаның бір күнінде және түрлі формада сынып сағаты өткізіледі.

Сынып сағатын ұйымдастыру әдістемесі оның мазмұнын анықтауды болжайды, ол балалардың мақсаттары мен міндеттеріне, жас ерекшеліктеріне, олардың тәжірибесіне байланысты. Сынып жетекшісі білім алушылардың тәрбиелік деңгейін, олардың адамгершілік түсініктерін, көзқарастарын, қызығушылықтарын, тілектерін, пайымдауларын (сауалнама, әңгіменің көмегімен) зерделегеннен кейін, ұжымдағы тәрбие және қарым-қатынас проблемасын айқындаған соң ғана сынып сағаттарының тақырыптары мен мазмұнын анықтайды.

Сынып сағаттарын дайындауда және өткізуде түрлі тәсілдер қолданылады:

- әңгімелер, газет және журнал материалдарын оқу, соңынан талқылау, мезгілдік басылымдарға шолу жасау;
- шақырылған мамандар өткізген дәрістер;
- сауалнама және оның нәтижесін талдау;
- дөңгелек үстел басындағы сұхбат, нақты жағдайды талқылау;
- өнер туындыларымен танысу, оқушылардың көркем-шығармашылық қызметінің элементтері (сынып сағаты барысында ән айтып, билеген, сурет салған кезде);
- танымал тұлғалар айтқан ойларды одан әрі талқылау үшін сілтеме жасау;
- «ми шабуыл» («ой-талқы»), шығармашылық топтардағы жұмыс.

Балалар үшін ұжымдық шығармашылық қызмет тәсілдері мен әдістердің элементтері анағұрлым тиімді және қызық екенін практика көрсетіп отыр.

Балалардың алдында шақырылған қонақтар немесе ата-аналар өнер көрсеткен сынып сағаттарын ерекше атауға болады. Танымал адамдармен болған кездесулер тәрбиеде маңызды рөл атқарады, дегенмен олар балалардың қызығушылығы қанағаттандырылғанда және тәрбиешінің педагогикалық ойлары жүзеге асқанда ғана табысты болмақ.

Сынып жетекшісінің оқушылардың ата-аналарымен қарым-қатынас әдістемесі

Сынып жетекшісінің маңызды міндеттерінің бірі – отбасының бірігуіне, нығайтуына, ата-аналар мен балалар арасында өзара түсіністік, баланың отбасында дамуы үшін жайлы, қолайлы жағдай орнатуына ықпал ету.

Сынып жетекшісі мен отбасының ынтымақтастығы – бұл ең алдымен, отбасын, баланы отбасында тәрбиелеудің ерекшеліктері мен шарттарын жан-жақты және жүйелі зерделеуді білдіретін мақсатты және ұзақ жұмыстың нәтижесі.

Бұл зерделеудің негізгі аспектілері:

- отбасының құрамы, ата-ананың жасы мен мамандығы;
- отбасы өмірінің тұрмыстық және санитарлық-гигиеналық жағдайы, материалдық қамтамасыз етілуі;
- бала тәрбиесіне қатысудағы ата-аналардың белсенділігі;
- ата-аналар мен балалардың құндылықты бағдарлары;
- баланың күн тәртібін орындауы;
- ата-аналар мен балалардың бос уақыты;
- отбасында міндеттерді бөлу;
- дәстүрлер, отбасылық мерекелер;
- ата-аналар мен балалардың қызығушылықтары, қабілеттері;
- отбасындағы қарым-қатынас болуы тиіс.

Егер сынып жетекшісі ата-аналармен жұмыста үйретушілікке жол бермей, олармен ақылдасып, бірге атқаратын қызметтері туралы келіскенде; олардың педагогикалық білім алу қажеттілігін әдепмен түсіндірген жағдайда педагогтер мен ата-аналардың өзара түсіністігіне қол жеткізуге болады. Ата-аналармен қарым-қатынаста «Сіз қалай деп санайсыз?», «Қалай болатыны туралы бірге

ойланайықшы», «Сіздің пікіріңізді білгім келеді» сияқты ойлар жиі айтылуы тиіс.

Оқушылардың ата-аналарымен қарым-қатынаста сынып жетекшісі жұмыстың алуан түрін пайдаланады.

Ата-аналарға арналған дәрістер оларды тәрбие мәселелерімен таныстырады, олардың педагогикалық мәдениетін көтереді, бала тәрбиесіне бірыңғай көзқарас қалыптастыруға көмектеседі. Дәрістердің тақырыбын анықтауға ата-аналар мүмкіндігінше қатысуы қажет.

Сұрақ-жауап кеші ата-аналар сауалнамасынан кейін немесе топтар бойынша бала тәрбиесінде және олармен қарым-қатынаста туындаған проблемалық сұрақтар құрастыруда жүргізіледі. Бір сұрақтарға педагог жауап бере алады, ал басқа сұрақтарға (мысалы, психология, жыныстық тәрбие бойынша) жауап беру үшін арнайы мамандар шақырылады.

Тәрбие мәселелері бойынша пікірталас-ойлану – ата-аналарға арналған, олардың педагогикалық мәдениетін көтеретін қызықты формалардың бірі. Ол еркін жағдайда өтеді, қатысушылардың барлығына проблеманы талқылауға қатысу мүмкіндігін береді. Сынып өміріндегі, отбасындағы, бірге көрген спектакльдер немесе кинофильмдердегі нақты жағдайлар талқылау тақырыбы болуы мүмкін.

Мектеп әкімшілігімен кездесуді жыл сайын өткізіп отырған тиімді. Педагогтер ата-аналарды өз талаптарымен таныстырады, олардың тілектерін тыңдайды. Анықталған проблемалар бойынша әрекет ету бағдарламасын құрастыруға болады. Туындаған проблеманың күрделілігіне байланысты кездесулер жеке кеңестер, әңгімелер, немесе топтардағы жұмыспен аяқталуы мүмкін.

Ата-аналар жиналысында оқу жылына сайланатын ата-аналар комитеті мен педагогтердің өзара қарым-қатынасы ең маңызды форма болып табылады. Ата-аналары аса белсенді және өзара қатынасқа мүдделі сыныптарда ата-аналар комитетінің қызметін өз тілектері бойынша топтарға біріккен барлық ата-ана кезек-кезегімен атқарады. Қажеттілігіне қарай өткізілетін ата-аналар комитетінің отырысында мұғалім мен ата-аналар жиналыста қабылданған идеялар мен шешімдерді жүзеге асыру тәсілдерін дайындайды.

Сынып жетекшісінің ата-аналармен жұмысында ең кең тараған формасы – ата-аналар жиналысы, оның шешімі баланы отбасында тәрбиелеудің негізгі бағыттарын, отбасы мен мектептің қарым-қатынасын күшейту бойынша сынып жетекшісі мен ата-аналар комитетінің қызметін анықтайды.

Тәрбие процесінің нәтижелерін талдау әдістемесі

Тәрбие процесінің тиімділігін анықтауға мүмкіндік беретін негізгі критерилердің бірі – ұжымның даму деңгейі және ондағы қарым-қатынас сипаты. Ұжымдағы әлеуметтік-психологиялық ахуал ұжым дамуының маңызды сипаттамасы болып табылады, оны зерделеуде келесі көрсеткіштер негізге алынады:

– ұжым мүшелерінің ұжымдағы қарым-қатынасқа, қызметті ұйымдастыру процесіне, басшылыққа қанағаттанушылығы;

- басым көңіл-күйі;
- үлкендер мен кішілердің, ересектер мен балалардың өзара түсіністігі;
- ұжым мүшелерінің басқаруға қатысу деңгейі, өзін-өзі басқарудың даму деңгейі;

- ұйымшылдық, бірлескен іс-әрекеттің нәтижелілігі;
- ұжымның әрбір мүшесінің өз қадірін сезінуі, ұжым үшін мақтанышы;
- ұжым мүшелерінің барлығының қорғалуы.

Ұжым мүшелерінің өзара қарым-қатынас жағдайы ұжым дамуының негізгі сипаттамасы болып табылады, ол «мұғалім – оқушы», «оқушы – оқушы», «педагог – педагог», «үлкен – кіші», «ата-ана – педагог», «ата-ана – оқушы», «ата-ана – ата-ана» деңгейлерінде жүзеге асырылады.

Педагогикалық процеске қатысушылардың өзара қарым-қатынасы тиімділігінің тікелей көрсеткіші – оның негізгі сипаттамаларын дамыту болып табылады:

- өзара тану бойынша (тұлғалық ерекшеліктерін, бір-бірінің жақсы жақтарын, қызығушылығын, әуесқойлығын; бірін бірі жақсы білу және тану ұмтылысын; бір біріне деген өзара қызығушылығын білу дұрыстығы);

- өзара түсіністік бойынша (педагогтер мен оқушылардың алдында тұрған міндеттердің, өзара қарым-қатынастың ортақ мақсатын, ортақтығы мен тұтастығын түсіну; қиындықтарды және бір біріне деген қамқорлықты қабылдау; түрлі жағдайдағы мінез-құлық себептерін түсіну; бағалау және өзін-өзі бағалаудағы барабарлық; бірлесе қызмет ету тілегінің сәйкес келуі);

- өзара қарым-қатынас бойынша (бір бірінің пікіріне және ұсыныстарына әдептілік, зейін білдіру; бірлесе қызмет етуге эмоциялық әзірлік, оның нәтижелеріне қанағаттану; бір бірінің көзқарасын құрметтеу, тілектестік, аяушылық; ресми және бейресми қарым-қатынасқа ұмтылыс; балалардың бастамашылдығын және дербестігін ынталандыратын қарым-қатынастың шығармашылық сипаты);

- өзара іс-әрекет бойынша (үздіксіз байланыстарды жүзеге асыру, бірлескен іс-әрекетте белсенділік; екі тараптан болған байланыстарды орнатудағы бастама; іске қатысушылық (атқарылған жұмыстың саны, сапасы, шапшаңдығы), өзара көмек негізінде іс-әрекетті үйлестіру, келісушілік; бірін бірі қауіпсіздендіру, көмектесу, қолдау);

- өзара ықпал ету бойынша (даулы мәселелер бойынша келісімге келу қабілеті; жұмысты ұйымдастыруда бір бірінің пікірін ескеру; формасы жағынан негізді және сыпайы екі жақты ескертулердің әсерлілігі, бір бірінің атына айтылған ұсыныстардан кейін мінез-құлық пен іс-әрекеттер тәсілін өзгерту; еліктеу үлгісі ретінде басқаны қабылдау).

Қорытынды

Қазақстан Республикасының Президенті, «Нұр Отан» партиясының Төрағасы Н.Ә. Назарбаев партияның XVI съезінде сөйлеген сөзінде: «Біздің ашық аспан астында ештеңеге теңгермейтін бір ғана Отанымыз бар, ол – Тәуелсіз Қазақстан! Бізге XXI ғасырда бағдар болатын бір ғана стратегия бар, ол – «Қазақстан-2050»! Баршамызды ерен істерге жетелейтін бір ғана ұлы мақсат бар, ол – Мәңгілік Ел!» – деген болатын [2].

Қазақстанның жалпы білім беру ұйымдарында «өз елінің тарихына, мәдениетіне және дәстүрлеріне, халқының мәдени мұрасына қызығушылықтарының артуы негізінде ұлттық өзіндік сананың өсуі байқалады. Жаңа қазақстандық патриотизм, азаматтық, ізгілікке бағдарланған дүниетаным қалыптасу процесі жүріп жатыр» [3].

Мектеп өмірінде мұғалім – басты тұлға. Мұғалім балаларды оқытып қана қоймайды, сонымен бірге оларды тәрбиелейді. Ол белгілі бір сыныпта оқушылардың оқу-тәрбие жұмысын ұйымдастырушы ұстазы, әрі ақылшы-кеңесшісі. Ол өз сыныбының оқушылар ұжымын ұйымдастыра отырып, сол сыныпта дәріс беретін пән мұғалімдерін, оқушылардың ата-аналарын және жұртшылықты бала тәрбиесі ісіне біріктіріп, олардың балаға деген талаптарын ортақтастырып отырады.

Мектеп құрылымындағы ең негізгі буын ол – сынып. Мұнда оқушылардың таным әрекеті ұйымдастырылып, олардың өзара әлеуметтік қатынастары қалыптасады. Балалардың өмірдегі әлеуметтік жағдайға бейімделуі, олардың демалысына қатысты мәселелері, алғашқы ұжым болып қалыптасу дәрежесі, соған сәйкес сыныптың жағымды көңіл-күй жағдайы жүзеге асырылады. Олай болса, сынып жетекшісі сыныптағы оқушылардың оқу-тәрбие әрекетін ұйымдастыру, тәрбиелік шаралардың ықпалын үйлестіру ісімен айналысады.

Мектептің ата-аналарымен жүргізетін жұмысының ерекшелігі осы екі жақтың байланысы мен әрекеті бірлігінің тұрақтылығынан көрінеді. Бұл тұрақтылықты ең алдымен сынып жетекшісі қамтамасыз етеді. Ол мектеп пен отбасы арасындағы ынтымақтастықты ұйымдастыруда жетекші қызмет атқарады. Мектептің баланы тәрбиелеуіне қатысты саясатын отбасының түсінуі, соның жұмысына байланысты. Отбасыны негізгі тапсырыс беруші және бала тәрбиесінде мектеппен одақтас ретінде қарастырған жөн.

Сынып жетекшісі жұмысының әдістемесі бірқатар теориялық және ғылыми-әдістемелік еңбектерде (К.Ж. Қожахметова, С.И. Попова, В.П. Сазонов, Л.Т. Сандыбаева, Т.А. Стефановская, Ш. Таубаева, С.Ғ.Тәжібаева, Н.Е. Щуркова және т.б.) кеңінен ашылған [4-12], сондай-ақ осы тақырыптағы материал интернет-ресурстарда бар [13-14].

Әдістемелік ұсыныстарды білім беру ұйымдарының практикасына енгізу сынып жетекшілері жұмысының тиімділігін арттыруға ықпал етуі тиіс.

Әдебиет

- 1 Қазақстан Республикасы Президенті Н.Ә. Назарбаевтың халыққа Жолдауы «Нұрлы жол – болашаққа бастар жол» – Астана. – 2014. – 11 қараша.
- 2 Қазақстан Республикасының Президенті, «Нұр Отан» партиясының Төрағасы Н.Ә. Назарбаевтың партияның XVI съезінде сөйлеген сөзі «Баршаға бірдей осы заманғы мемлекет: Бес институционалдық реформа» – Астана. – 2015. – 11 наурыз.
- 3 Тәрбиенің тұжырымдамалық негіздері. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 22 сәуірдегі № 227 бұйрығымен бекітілген.
- 4 Кожахметова К.Ж., Демеуова М.Е. и др. Воспитательные системы школ Казахстана. – Алматы. 2006. – 160 с.
- 5 Попова С.И. Педагогическая поддержка в работе учителя и классного руководителя. -М.: Педагогический поиск, 2005. – 176 с.
- 6 Таубаева Ш.Т. Педагогика әдіснамасы (Оқу құралы). – Алматы: «Қарасай». 2013. – 432 б.
- 7 Тәжібаева С.Ғ. Мектепте тәрбие жұмысын ұйымдастыру технологиясы. – Алматы: «Ғылым». 2003.
- 8 Тәжібаева С.Ғ. Мектептегі тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі. – Алматы. 2013.
- 9 Сазонов В.П. Организация воспитательной работы в классе. -М.: Педагогический поиск, 2002. – 160 с.
- 10 Сандыбаева Л.Т. Сынып жетекшілерінің әдістемелік бірлестігі жұмысын тиімді ұйымдастыру // Сынып жетекшісінің анықтамалығы = Справочник классного руководителя. - 2009. - № 5. – Б. 33-37.
- 11 Стефановская Т.А. Классный руководитель: Функции и основные направления деятельности: Учебное пособие для вузов. 2-е изд., стереотип. -М.: Академия, 2006. – 192 с.
- 12 Щуркова Н.Е. Классное руководство: теория, методика, технология. - М.: Педагогическое общество России, 2000. – 214 с.
- 13 Интернет ресурс. Сынып жетекшісі, оның міндеттері мен жұмысының ерекшелігі. // <http://kzbydocs.com/docs/108/index-16552.html>.
- 14 Интернет ресурс. Функции и основные направления деятельности классного руководителя // http://www.tinlib.ru/psihologija/teorija_i_metodika_vospitanija_konspekt_lekcii/p11.php

Сынып жетекшісінің циклограммасы

Күнделікті атқаратын қызметі

1. Сабаққа кешігіп келген оқушылармен жұмыс жүргізу және оқушылардың сабаққа келмеу себебін анықтау
2. Оқушылардың тамақтануын ұйымдастыру
3. Оқушылармен жеке жұмыс

Апта сайын

1. Оқушылардың күнделіктерін тексеру
2. Жоспар бойынша сыныппен іс-шаралар өткізу
3. Ата-аналармен жұмыс
4. Пән мұғалімдерімен жұмыс
5. Оқушылардың ауырып қалуына байланысты алған анықтамасы бойынша мектеп дәрігерімен кездесу
6. Экологиялық патруль жұмысын ұйымдастыру

Ай сайын

1. Оқушылардың қозғалысы бойынша есеп беру
2. Сабақ үлгерімінің қорытындысы бойынша есеп беру
3. Тоқсан бойынша тәрбие жұмысын қорытындылау, жаңа тоқсанға жоспарды толықтыру, өзгерістер енгізу
4. Ата-аналар жиналысын өткізу
5. Оқушылардың жеке құжаттарын толтыру
6. Сынып жұмысының жоспарын жасау және талдау
7. Тоқсан бойынша сынып журналын толтыру
8. Сынып жетекшілерінің оқуына (семинарына) қатысу

Тоқсан сайын

1. Өз сыныбында сабақтарға қатысу
2. Мектеп психологымен кездесу
3. Ата-аналар комитетімен кездесу
4. Жұмысты жоспарлауға байланысты мәжіліске қатысу
5. Сыныптың пән бойынша үлгерімінің диагностикалық картасын толтыру

Жартыжылдық сайын

1. Істелген жұмыс бойынша есеп беру

Мазмұны

	Кіріспе	3
1	Сынып жетекшісі жұмысының әдістемесі.....	4
2	Сынып жетекшісі жұмысының басым бағыттары.....	6
3	«Сынып жетекшісі жұмысының әдістемесі» әдістемелік ұсыныстары.....	10
	Қорытынды.....	14
	Әдебиет	15
	Қосымша.....	16

Введение

В рамках Посланий Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева «Казахстанский путь – 2050: Единая цель, единые интересы, единое будущее», «Нұрлы жол – путь в будущее» Глава государства выступил с идеей создания и внедрения патриотического акта «Мәңгілік Ел». «Мәңгілік Ел» по сути – это национальная идея и государственная идеология нашего государства, является уникальной исторической миссией всех казахстанцев [1, 2].

Требования современного общества заметно влияют на содержание, формы и методы работы организаций образования, в том числе и классных руководителей.

Классный руководитель – основной организатор воспитательного процесса в образовательных организациях. Приоритетное направление деятельности классного руководителя в воспитательном процессе – забота об индивидуальном развитии ребенка, формирование личности, посодействовать максимальному проявлению личностных особенностей и выявить индивидуальные способности. В связи с этим классный руководитель курирует индивидуальное личностное становление школьника, корректирует обстоятельства и активность ребенка, осуществляет помощь и индивидуальную поддержку ребенку в его взаимодействии с миром.

Учитывая что область профессиональных усилий классного руководителя – духовный мир школьника, а также основные тенденции развития общества, можно констатировать, что классный руководитель курирует стратегическую задачу развития подрастающего поколения, развития личности. Классный руководитель обеспечивает благоприятное преломление влияний общественной жизни, общешкольной воспитательной системы на индивидуальность каждого школьника.

Кроме того, назначение классного руководителя – в рамках общей цели воспитания – обеспечивать индивидуальное развитие личности школьников в масштабе социума различных уровней (мирового, государственного, регионального и т.д.), открывать мир общечеловеческих ценностей, без которых современное взаимодействие различных культур неприемлемо и невозможно, оказывать помощь в выборе среды жизнедеятельности и способов реализации в поликультурном обществе.

Таким образом, актуальность в разработке данных методических рекомендаций очевидна, поскольку их главная цель – раскрыть содержание методики и формы организации работы классного руководителя согласно основным тенденциям развития общества, тем самым повысить эффективность работы классного руководителя. Методические рекомендации «Методика работы классного руководителя» предназначены как для педагогов, так и для родителей, а также тех, кто предьявляет интерес к осуществлению воспитательной работы в организациях образования.

1 Методика работы классного руководителя

В условиях современного развития системы образования в Казахстане, воспитание является стратегически важной задачей каждой организации образования. Исполняя роль главного звена всей системы, воспитание включает в себя целостный процесс учебно-воспитательных мероприятий.

Современное казахстанское общество, изменения, происходящие в нем, обновление содержания образования требуют от классных руководителей внедрения новых форм и методик обучения, при этом, сохраняя в своей работе педагогический опыт, целостность системы образования и воспитания, традиционные подходы к системе обучения. Сегодня школе нужны психологи, социальные педагоги, педагоги-организаторы, педагоги дополнительного образования. Классные руководители необходимо совмещать в своей деятельности функции всех вышеперечисленных специалистов, овладеть современной методикой работы, т.к. они являются главным звеном в цепочке участников учебно-воспитательного процесса.

Методическая работа – это составная часть профессионально-педагогической (управленческой) деятельности, в рамках которой создаются теоретические продукты, обеспечивающие педагогические или управленческие действия.

Цель методической работы – оказание действенной помощи учителям и классным руководителям в улучшении организации обучения и воспитания школьников, обобщении и внедрении передового педагогического опыта, повышении теоретического уровня и педагогической квалификации преподавателей и руководства школы.

Методическая работа выстраивается в соответствии со следующими принципами:

- научности – т.е. поиск и разработки учителей должны иметь глубокую методологическую основу;
- гуманизации – основой содержания образования является человек, педагог, развитие его способностей, умений, ценностных отношений гармонии и культуры мира;
- системности, которая предполагает необходимость планирования и реализации всех ступеней научной и практической разработки проблемы: диагностика и проблемный анализ качества образовательного процесса – осмысление теоретических основ образовательной проблемы – разработка методического инструмента ее решения – внедрение его в образовательную практику – подготовка методологических рекомендаций – презентация;
- актуальности и востребованности, т.е. направленности на профессионально значимые проблемы, касающиеся содержания и организации воспитательной работы и т.д.;
- культуросообразности – разработке содержания, соответствующего достижениям и требованиям научной и профессиональной, общечеловеческой культуры народов.

Основная задача методической работы в школе по вопросам воспитания заключается в методической поддержке классного руководителя в проектировании и реализации системы профессиональной деятельности по направлениям:

- повышение теоретического, научно-методического уровня подготовки классных руководителей по вопросам психологии и педагогики воспитательной работы;
- организация программно-методического сопровождения организации воспитательной работы в классе, школе, способствующей совершенствованию и повышению эффективности воспитательной работы в школе;
- обеспечение выполнения единых, принципиальных подходов к воспитанию учащихся;
- информирование о нормативно-правовой базе, регулирующей работу классных руководителей, формирование мотивационной сферы педагогов в целях совершенствования профессиональной компетентности;
- обобщение, систематизация и распространение передового педагогического опыта;
- вооружение классных руководителей современными воспитательными технологиями и знанием современных форм и методов работы;
- координация планирования, организации и педагогического анализа воспитательных мероприятий в классных коллективах;
- оценивание результатов воспитательной работы членов педагогического коллектива.

Программно-методическое и нормативное обеспечение деятельности классного руководителя предусматривает:

1. Наличие программы воспитательной работы, плана воспитательной работы с классным коллективом.
2. Реализация планов воспитательной работы (комментарии к плану).
3. Инструментарий определения эффективности проведения воспитательной работы.
4. Анализ результатов работы методического объединения (МО) за отчетный период.

Объектами анализа являются:

- характеристика творческого потенциала кадрового состава членов МО;
- статистический анализ изменений социального паспорта организации образования (динамический аспект за последний год);
- статистические данные, характеризующие объем и качество оказания воспитательных услуг; выявление проблемного поля (формулировка типичных проблем, причин их возникновения и проектирование системы мер по их устранению);
- состояние внеучебной работы с позиции сформированности мотивации педагогов, родителей и учащихся к здоровому образу жизни, профилактике противоправных действий, проведению совместных воспитательных мероприятий.

2 Приоритетные направления деятельности классного руководителя

Классный руководитель – это непосредственный и основной организатор учебно-воспитательной работы в школе, официальное лицо, назначаемое ее директором для осуществления воспитательной работы в классе. В настоящее время институт классного руководства существенно изменился, поскольку имеется несколько типов классного руководства:

- учитель-предметник, одновременно выполняющий функции классного руководителя;
- освобожденный классный руководитель, выполняющий только воспитательные функции;
- классный куратор (попечитель), которому поручено наблюдение за какой-либо работой;
- тьютор (защитник, покровитель, опекун), осуществляющий контроль в условиях, когда учащиеся берут на себя ряд организаторских функций педагога.

Основными *функциями* классного руководителя являются:

- воспитательная (социальная защита ребенка);
- организаторская (работа по всем педагогическим аспектам жизнедеятельности класса и школы, формирование личности и коллектива, изучение учащихся);
- координирующая (установление позитивного взаимодействия между всеми участниками воспитательного процесса – педагогами, учащимися, родителями, общественностью);
- управленческая (контроль за динамикой развития личности и коллектива на основе ведения личных дел учащихся и др.).

Приоритетной среди них является функция социальной защиты ребенка, под которой понимается целенаправленная, сознательно регулируемая система практических социальных, политических, правовых, психолого-педагогических, экономических и медико-экологических мер, обеспечивающих нормальные условия и ресурсы для физического, умственного и духовно-нравственного развития детей, предотвращения ущемления их прав и человеческого достоинства.

Главное назначение организаторской функции – поддержка положительной детской инициативы, связанной с совершенствованием жизни региона, микросреды, школы и самих школьников. Одной из задач классного руководителя при этом является развитие ученического самоуправления.

Координирующая функция классного руководителя проявляется прежде всего в том, что он осуществляет воспитательную деятельность в тесном сотрудничестве с другими членами педагогического коллектива и в первую очередь с теми педагогами, которые работают с учениками данного класса.

В рамках управленческой функции классный руководитель осуществляет диагностику, целеполагание, планирование, контроль и коррекцию воспитательной деятельности. Реализация диагностической функции предполагает выявление исходного уровня воспитанности учащихся и

постоянное отслеживание изменений. Функцию целеполагания можно рассматривать как совместную с учащимися выработку целей воспитательной деятельности. Основная цель функции контроля и коррекции – обеспечение постоянного развития воспитательной системы класса.

Рассмотренные уровни функций определяют направления деятельности классного руководителя. Можно выделить 6 приоритетных направлений.

Первое направление – Здоровье

В целях защиты, сохранения и развития физического и психического здоровья ученика классный руководитель сотрудничает с медицинским персоналом школы или города и района для изучения и последующей коррекции с их помощью физического здоровья учащихся; сотрудничает с родителями учеников, и консультирует учителей-предметников; организует просветительскую работу с учащимися по сохранению, развитию и коррекции здоровья; организует работу по формированию правильного отношения учащихся к урокам физической культуры, к занятиям спортом; формирует у них личностный рост и др.

Классный руководитель должен знать психологические и физиологические особенности развития ребенка на разных возрастных этапах, основные признаки физиологических расстройств организма детей, разбираться в причинах отклонений в их здоровье.

Совместно со школьным врачом, родителями классный руководитель помогает составлять личную программу питания ребенка, закаливания, физических и дыхательных упражнений, помогает ему выработать индивидуальный режим работы и отдыха, индивидуально необходимое время для сна; помогает ученику самому организовать свой режим жизни.

Второе направление – Общение

Классный руководитель в целях оптимальной организации взаимодействия в системах учитель – ученик; ученик – ученик; учитель – ученик – родитель проводит следующую работу:

- обучение умению проявления эмпатии, созданию положительной эмоциональной атмосферы общения, проявлению аналитических и рефлексивных умений во взаимодействии;
- организация просвещения и консультирования родителей по проблемам взаимодействия;
- обучение детей и родителей активным формам взаимодействия с использованием тренингов общения, встреч, дискуссий, часов общения;
- изучение положения каждого ученика в коллективе и его проблем во взаимодействии, организация коррекционной работы по проблеме и др.

Классный руководитель изучает детей, их взаимоотношения, проблемы в общении. Для этого во время бесед с родителями необходимо понять, в какой среде воспитывается ученик, каков стиль взаимоотношений родителей с ребенком, положение его в семье, уметь различать наследственные черты характера.

Изучив положение ребенка в сфере общения, педагог очень тактично помогает в разрешении проблем, создает условия для коррекции отношений ученика с товарищами, взрослыми, родителями, для самоутверждения ребенка в коллективе.

Главная роль учителя – стать регулятором норм общения между людьми, оценки поступков человека.

Третье направление – Нравственность

Развивая у ребенка знания о своих физических качествах, умение общаться, необходимо также большое внимание уделять развитию нравственных качеств.

Классный руководитель, работая в данном направлении, должен:

- развивать желание знать, понимать и действовать сообразно полученным нравственным знаниям в реальных жизненных ситуациях;
- воспитывать умение бороться и выживать в экстренных ситуациях, приводя примеры выживания других людей в подобных ситуациях;
- формировать позитивное отношение к обычаям, традициям своего народа, своей семьи, умение слушать, смотреть, осознавать и откликаться, делать выводы о самом себе и др.

Классный руководитель обучает учащихся пониманию смысла человеческого существования, ценности своего существования и существования других людей, формирует у учащегося понимания и осознания исторического прошлого и будущего и своей непосредственной роли.

Задача учителя – помочь учащимся понять, что высшая ценность – человеческая жизнь, что без принятия духовно-нравственных и культурных ценностей мира, без их освоения они не смогут состояться во взрослой жизни.

Четвертое направление – Учение

Очень значимым направлением в работе классного руководителя является работа по развитию интеллектуальных умений учащихся класса.

При организации работы в этом направлении необходимо:

- изучить особенности учебной деятельности класса в целом и возможности каждого ученика в частности с последующей коррекцией;
- совместно с педагогами определить методы, приемы, формы индивидуальной работы с учащимися на уроке и вне урока;
- изучать кругозор учащихся, их познавательный интерес, увлечения; использовать результаты изучения при организации внеклассной работы;
- выработать совместно с семьей единую тактику в развитии учебных умений ученика, его познавательной активности, его будущего и профессионального определения;
- развивать позитивное отношение ученика к собственному интеллектуальному развитию и др.

Классному руководителю, чтобы помочь ребенку в обучении, целесообразно проводить тестирование на выявление познавательных интересов, особенностей мышления, памяти, затруднений в учебе.

В личных беседах с учеником, с помощью наблюдения за ним классный

руководитель выявляет причины отставания или успеха в учебе; выясняет, каким образом ему помогают родители, товарищи, учителя, заставляют его делать домашнее задание или он выполняет сам, какая помощь необходима от учителя, каким образом стимулируется успешная учеба дома, на уроках.

Классный руководитель организует совместную работу с учителями-предметниками, завучем по оказанию помощи ученику, рассказывает об особенностях мышления, памяти ребенка, чтобы использовать формы и методы обучения, адекватные возможностям ученика.

Пятое направление – Досуг

Организация досуга детей является важной составной частью деятельности классного руководителя. Это и время отдыха, и развитие способностей и интересов, и свободного общения с людьми.

Классному руководителю необходимо обратить внимание:

- на изучение индивидуальных интересов и потребностей учащихся во внеурочной деятельности;
- на помощь и просвещение учащихся при выборе кружков, секций и т.д;
- на умение детей радоваться успехам и достижениям, собственным и других людей и др.

Благотворное развитие школьника в сфере досуга происходит, если классный руководитель соблюдает следующие правила: формы и содержание досуга не навязываются школьникам, а добровольно выбираются ими; досуговая деятельность строится на принципах самоуправления, дети сами выступают организаторами своего досуга; разумно чередуются формы организации досуга.

Учитывая, что в досуговой деятельности ярко проявляется индивидуальность, творческие возможности, нравственные качества школьников, классному руководителю необходимо внимательно наблюдать за детьми и использовать новые знания о них в воспитательной работе.

Шестое направление – Семья

Семьи, из которых приходят в школу ученики, неоднородны. В них различный материальный достаток и культурный уровень. Это влияет на здоровье ребенка, его психику, на его отношение к учению. Осуществлять воспитательную работу без сотрудничества с семьей невозможно.

Для работы в этом направлении классному руководителю необходимо:

- изучать семьи учащихся;
- организовать психолого-педагогическое просвещение родителей;
- организовывать совместное проведение досуга детей и родителей;
- поощрять личную инициативу родителей, которые участвуют в жизни класса, школы и др.

Классному руководителю необходимо знать, какова сфера материального блага ребенка, его образ жизни, традиции и обычаи его семьи. Нужно обеспечить: регулярное проведение родительских собраний, темы которых планируются с учетом индивидуальных и возрастных особенностей детей, проблем класса, задач школы; привлечение родителей учеников класса к сотрудничеству; организация взаимного творчества детей и родителей.

3 Методические рекомендации «Методика работы классного руководителя»

Методика планирования работы классного руководителя

Эффективность деятельности классного руководителя во многом определяется грамотным планированием работы, которое предполагает составление различных видов документации.

При планировании работы классному руководителю необходимо учитывать (таблица 1, приложение 1, 2):

- результаты предыдущей работы и выводы, полученные в ходе ее анализа;
- воспитательные и организационно-педагогические задачи;
- материалы, педагогические и методические рекомендации по работе с учащимися и классным коллективом, родителями;
- передовой опыт страны, города, школы;
- возможности родителей и общественности;
- воспитательный потенциал социального окружения школы;
- предприятий, культурных учреждений;
- традиции школы и классного коллектива и др.

Таблица 1 – Примерная схема плана (на год, полугодие, четверть)

Направление и содержание деятельности	Педагогические цели	Сроки	Ответственный	Результаты и их анализ
1	2	3	4	5

Общепринятых формы и структуры плана работы классного руководителя нет и быть не может, поскольку педагогу необходимо творчески подходить к его составлению, учитывая особенности классного коллектива, условия школы, а также личный опыт работы. Структура и форма плана классного руководителя могут быть разнообразными; главное, чтобы они были удобны для работы и оперативной корректировки.

Методика организации и проведения классного часа

Методика организации классного часа предполагает определение его содержания, которое зависит от целей, задач, возрастных особенностей детей, их опыта. Темы и содержание классных часов классный руководитель определяет, когда изучит уровень воспитанности школьников, их нравственные представления, взгляды, интересы, желания, суждения (с помощью анкеты, беседы), выявит проблемы воспитания и отношений в коллективе.

При подготовке и проведении классных часов используются различные приемы: рассказ, чтение газетных и журнальных материалов с последующим обсуждением, обзоры периодических изданий; лекции, проводимые приглашенными специалистами; анкетирование и анализ его результатов;

обращения к высказываниям выдающихся людей с последующим обсуждением; «мозговой штурм», работа в творческих группах и т.д.

Особо следует выделить классные часы, на которых перед учащимися выступают приглашенные гости или родители. Встречи с интересными людьми играют важную роль в воспитании, но они достигают успеха лишь в том случае, когда удовлетворяют интересы детей и реализуют педагогические замыслы воспитателя.

Методика взаимодействия классного руководителя с родителями учащихся

Сотрудничество классного руководителя и семьи – это результат целенаправленной и длительной работы, которая предполагает прежде всего всестороннее и систематическое изучение семьи, особенностей и условий семейного воспитания ребенка. Основными аспектами этого изучения должны быть: состав семьи, возраст и профессия родителей; бытовые и санитарно-гигиенические условия жизни семьи, материальная обеспеченность; активность участия родителей в воспитании детей; ценностные ориентации родителей и детей; выполнение ребенком режима дня; досуг родителей и детей; распределение обязанностей в семье; традиции, семейные праздники; увлечения, способности родителей и детей; взаимоотношения в семье.

Взаимопонимание педагогов и родителей возможно, если классный руководитель не поучает, а советуется, размышляет вместе с ними, договаривается о совместных действиях. При общении с родителями должны чаще звучать фразы типа: «А вы как думаете?», «Давайте вместе подумаем, как быть», «Хотелось бы услышать ваше мнение».

Во взаимодействии с родителями учащихся классный руководитель использует разнообразные формы работы.

Родительский лекторий знакомит родителей с вопросами воспитания, повышает их педагогическую культуру, помогает вырабатывать единые подходы к воспитанию детей.

Вечер вопросов и ответов проводится после опроса родителей или составления по группам проблемных вопросов, которые возникают в воспитании детей и взаимоотношениях с ними. На одни вопросы может ответить педагог, для ответа на другие приглашается специалист.

Диспут-размышление по проблемам воспитания – одна из самых интересных для родителей форм повышения педагогической культуры. Он проходит в непринужденной обстановке, позволяет включить в обсуждение проблем всех присутствующих. Предметом обсуждения могут быть ситуации из жизни класса, семей, просмотренные вместе спектакли и т.д.

Встречу с администрацией школы целесообразно проводить ежегодно. Педагоги знакомят со своими требованиями родителей, выслушивают их пожелания. Возможно составление программы действий по выявленным проблемам. Встреча может быть завершена индивидуальными консультациями, беседами или работой в группах с учетом возникших проблем и сложностей.

Наиболее важной формой является взаимодействие педагогов с

родительским комитетом, который может выбираться родительским собранием на весь учебный год. В классах, где родители активны и заинтересованы во взаимодействии, функцию родительского комитета поочередно выполняют все родители, распределившись в группы по желанию. На заседании родительского комитета учитель и родители вырабатывают способы реализации идей и решений, принятых собранием.

Наиболее распространенной формой работы классного руководителя с родителями является родительское собрание, решения которого определяют основные направления воспитания детей в семье, деятельность классного руководителя и родительского комитета по усилению взаимодействия семьи и школы.

Методика анализа результатов воспитательного процесса

Одним из основных критериев, позволяющих определить эффективность воспитательного процесса, является уровень развития коллектива и характер отношений в нем. Важнейшей характеристикой развития коллектива является социально-психологический климат в нем.

Основной характеристикой развития коллектива является состояние взаимодействия его членов, осуществляемого на нескольких уровнях: «учитель – ученик», «ученик – ученик», «педагог – педагог», «старший – младший», «родитель – педагог», «родитель – ученик», «родитель – родитель». Непосредственным показателем эффективности взаимодействия участников педагогического процесса является развитие основных его характеристик:

- по взаимопознанию (объективность знания личностных особенностей, лучших сторон друг друга, интересов, увлечений; стремление лучше узнать и познать друг друга; обоюдный интерес друг к другу);

- по взаимопониманию (понимание общей цели взаимодействия, общности и единства задач, стоящих перед педагогами и школьниками; принятие трудностей и забот друг друга; понимание мотивов поведения в различных ситуациях; адекватность оценок и самооценок);

- по взаимоотношениям (проявление такта, внимание к мнению и предложениям друг друга; эмоциональная готовность к совместной деятельности; уважение позиции друг друга, сопереживание, сочувствие; творческий характер отношений, стимулирующий инициативу и самостоятельность детей);

- по взаимным действиям (осуществление постоянных контактов, активность участия в совместной деятельности; инициатива в установлении контактов, идущая с обеих сторон; согласованность; подстраховка, помощь, поддержка друг друга);

- по взаимовлиянию (способность приходить к согласию по спорным вопросам; учет мнения друг друга при организации работы; изменение способов поведения и действий после рекомендаций в адрес друг друга; восприятие другого в качестве примера для подражания и др.).

Заключение

Воспитание учащихся является неоспоримой и важнейшей целью общества. Недостатки и упущения в воспитании наносят обществу невозвратимый и невосполнимый урон.

В Концептуальных основах воспитания отмечается, что в организациях образования Казахстана «наблюдается повышение интереса к истории своей страны, культуре и традициям, духовному наследию своего народа, на основе которых происходит рост национального самосознания. Идет процесс формирования нового казахстанского патриотизма, гражданственности, гуманистически ориентированного мировоззрения» [3].

Большую часть в воспитательной работе оказывает школа. Школа располагает квалифицированными кадрами педагогов и строит учебно-воспитательный процесс на научно-педагогической основе. Главная роль в этой важнейшей работе отводится классному руководителю.

Воспитательная деятельность классного руководителя в школе охватывает множество проблем и является исключительно многогранной как по содержанию, так и по разнообразию методов, форм и средств педагогического воздействия на учащихся. Все стороны учения и практической деятельности школьника находят свое отражение в работе его наставника, касается обязанностей педагога. Вполне понятно, что деятельность классного руководителя характеризуется большой сложностью, широким методическим разнообразием и требует глубокого осмысления возлагаемых на него воспитательных задач и педагогических функций.

Основная задача классного руководителя (общая с родителями) – создать условия для свободного развития физических и духовных сил учеников, руководствуясь интересами детей и их возрастными потребностями, защитить от всех неблагоприятных факторов, мешающих этому.

Для педагогически грамотного, успешного и эффективного выполнения своих обязанностей в современных условиях классному руководителю необходимо хорошо знать психолого-педагогические основы работы с детьми и их родителями, быть информированным о новейших тенденциях, способах и формах воспитательной деятельности, владеть инновационными технологиями воспитания.

Методика работы классного руководителя подробно раскрыты в теоретических и научно-методических работах (К.Ж. Кожахметова, С.И. Попова, В.П. Сазонов, Л.Т. Сандыбаева, Т.А. Стефановская, С.Г. Тажибаева, Ш. Таубаева, Н.Е. Щуркова и др.) [4-11], методический материал имеется в интернет-ресурсах [12-13].

Данные методические рекомендации направлены на повышение научно-практической подготовки классных руководителей в области воспитания учащихся, углубление их знания о методах воспитательной работы и оказание помощи в совершенствовании индивидуального педагогического мастерства.

Литература

- 1 Послание Главы государства Н.А. Назарбаева народу Казахстана «Казахстанский путь – 2050: Единая цель, единые интересы, единое будущее». Официальный текст. – Астана. – 2014.
- 2 Послание Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева народу Казахстана «Нұрлы жол – путь в будущее». – Астана. – 2014. – 11 ноября.
- 3 Концептуальные основы воспитания. Утверждены приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 22 апреля 2015 года № 227.
- 4 Кожахметова К.Ж., Демеуова М.Е. и др. Воспитательные системы школ Казахстана. – Алматы. 2006. – 160 с.
- 5 Попова С.И. Педагогическая поддержка в работе учителя и классного руководителя. -М.: Педагогический поиск, 2005. – 176 с.
- 6 Тажибаева С.Г. Подготовка будущего учителя к технологии воспитательного процесса в школе. – Алматы. 2004. – 226 с.
- 7 Таубаева Ш.Т. Педагогика әдіснамасы (Оқу құралы). – Алматы: «Қарасай». 2013. – 432 б.
- 8 Сазонов В.П. Организация воспитательной работы в классе. -М.: Педагогический поиск, 2002. – 160 с.
- 9 Сандыбаева Л.Т. Сынып жетекшілерінің әдістемелік бірлестігі жұмысын тиімді ұйымдастыру // Сынып жетекшісінің анықтамалығы = Справочник классного руководителя. - 2009. - №5. – Б. 33-37.
- 10 Стефановская Т.А. Классный руководитель: Функции и основные направления деятельности: Учебное пособие для вузов. 2-е изд., стереотип. -М.: Академия, 2006. – 192 с.
- 11 Щуркова Н.Е. Классное руководство: теория, методика, технология. - М.: Педагогическое общество России, 2000. – 214 с.
- 12 Интернет ресурс. Гончар О.В. Приоритетные направления в работе классного руководителя // http://foxworld.ucoz.ru/load/klassnomu_rukovoditelju/prioritetnye_napravlenija_v_rabote_klassnogo_rukovoditelja/7-1-0-15
- 13 Интернет ресурс. Функции и основные направления деятельности классного руководителя // http://www.tinlib.ru/psihologija/teorija_i_metodika_vospitanija_konspekt_lekcii/p11.php

Памятка для классного руководителя

«Проведение родительского собрания»

1. Родительское собрание – одна из важных форм работы классного руководителя с родителями.
2. Оставьте за дверью свое плохое настроение.
3. Отведите на проведение родительского собрания не более 1,5 ч., четко контролируйте время, выслушивайте родителей, не допуская пустых бесед, обвинений и разбирательств.
4. Поблагодарите всех, кто нашел время прийти.
5. Не осуждайте присутствующих родителей за неявку отсутствующих.
6. Не избирайте для общения назидательный тон.
7. Человеку очень приятно, когда звучит его имя. Положите перед собой список родителей и чаще обращайтесь к ним по имени-отчеству.
8. В начале родительского собрания перечислите вопросы, которые собираетесь обсудить.
9. Помните «золотое правило» педагогического анализа: начинать с позитивного, затем говорить о негативном, завершать разговор предложениями на будущее.
10. Только в личной беседе с родителями оценивайте успехи и потенциальные возможности их детей.
11. Предупредите родителей о том, что не вся информация должна быть известна детям.
12. Дайте понять родителям, что вы осознаете, как трудно учиться их детям.
13. Объявите родителям, что «плохой ученик» не означает «плохой человек».
14. Не давайте негативной оценки всему классу.
15. Не сравнивайте успехи отдельных учащихся разных классов.
16. Не переоценивайте значение отдельных предметов.
17. Родители должны уйти с собрания с ощущением, что могут помочь своим детям, и с желанием сделать это.

Папка классного руководителя

1. Нормативные основы. Обязанности классного руководителя.
2. Данные об обучающихся.
3. Список обучающихся класса с адресами и телефонами.
4. Сведения о здоровье обучающихся. Сведения о питании.
5. Учет занятий обучающихся в детских объединениях, секциях, факультативах.
6. Учет общественных поручений, участие в мероприятиях.
7. Основания для определения целей и задач воспитательной работы с классом.
8. Психолого-педагогическая характеристика класса.
9. Анализ воспитательной работы за предыдущий год.
10. Социальный паспорт класса на учебный год.
11. Цель и задачи воспитательной работы классного руководителя.
12. Годовой план работы по направлениям.
13. Пояснительная записка.
14. Циклограмма мероприятий по обеспечению жизни и здоровья учащихся.
15. Циклограмма мероприятий по обеспечению позитивных межличностных отношений между обучающимися и между обучающимися и учителями.
16. Циклограмма мероприятий по освоению обучающимися образовательных программ.
17. Циклограмма мероприятий по воспитанию патриотических чувств, формирования опыта гражданско-правового поведения, развития социальной компетентности обучающихся.
18. Циклограмма мероприятий в рамках авторской программы воспитательной работы.
19. Циклограмма профилактических мероприятий.
20. Оперативное планирование.
21. План-сетка воспитательной работы классного руководителя (по месяцам).
22. Расписание уроков класса и классного руководителя.
23. Организация деятельности.
24. Сведения об участии обучающихся в дежурстве по классу, генеральных уборках.
25. Учет успеваемости.
26. Анализ проводимых мероприятий. Сведения об участии обучающихся в классных и школьных мероприятиях.
27. Отчетные и аналитические материалы.
28. Протоколы родительских собраний.

Содержание

	Введение	18
1	Методика работы классного руководителя.....	19
2	Приоритетные направления деятельности классного руководителя.....	21
3	Методические рекомендации «Методика работы классного руководителя».....	25
	Заключение	28
	Литература.....	29
	Приложения.....	30

Сынып жетекшісі жұмысының әдістемесі

Әдістемелік ұсыныстар

Методика работы классного руководителя

Методические рекомендации

Басуға 20.07. 2015 ж. қол қойылды. Пішімі 60×84 1/16.
Қағазы офсеттік. Офсеттік басылыс.
Қаріп түрі «Times New Roman». Шартты баспа табағы 2,0.

Подписано в печать 20.07. 2015 г. Формат 60×84 1/16.
Бумага офсетная. Печать офсетная.
Шрифт Times New Roman. Усл. п.л. 2,0.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
«Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы» РМҚК
010000, Астана қ., Орынбор көшесі 4, «Алтын Орда» БО, 15-қабат

Министерство образования и науки Республики Казахстан
Национальная академия образования им. И. Алтынсарина
010000, г. Астана, ул. Орынбор, 4, БЦ «Алтын Орда», 15 этаж